

Ontwikkelvragen Bachelor Bedrijfskunde incl. notulen 26 november 2024

Auteur: Ward Ooms

Datum: 15 april 2025

Inleiding

In 2024 ontwikkelde de faculteit Managementwetenschappen van de Open Universiteit een Onderwijsvisie. Deze visie geeft richting aan de ontwikkeling van de curricula van de Bachelor Bedrijfskunde en Master Management, om deze zo klaar te maken voor de toekomst, met als tijdshorizon het jaar 2030.

In het ontwikkelgesprek in het kader van de NVAO visitatie van de bacheloropleiding op 26 november 2024 wil de opleiding graag vragen agenderen die verband houden met de uitwerking van keuzes uit de facultaire onderwijsvisie. Die vragen gaan over het onderwerp: 'thematische leerlijn'.

Introductie van een nieuwe thematische leerlijn per 2026-2027

De eerste stap in de ontwikkeling van het curriculum van de bacheloropleiding is de introductie van een kleine leerlijn (5 EC) van meerdere kleine cursussen gericht op competenties en vaardigheden voor managers en bedrijfskundigen. Deze leerlijn komt al per 2025-2026 in aanbod en is momenteel in ontwikkeling.

De tweede en meer ingrijpende stap in de ontwikkeling van het curriculum is de introductie van een nieuwe thematische leerlijn van 20 EC die zich buigt over een nader te bepalen managementwetenschappelijk probleem vanuit het perspectief van de vier fundamentele vakgebieden die in de opleiding centraal staan. Deze leerlijn is daarin vergelijkbaar met de opzet van de bestaande thematische leerlijn *Resilient business* en we introduceren deze leerlijn in 2026-2027. De ontwikkelvraag die bij onze bacheloropleiding leeft, gaat dan ook over deze meer ingrijpende stap in curriculumvernieuwing.

Er zijn een paar belangrijke redenen voor de introductie van een nieuwe thematische leerlijn, waaronder: (1) een thematische leerlijn kan nauwer aansluiten op de state-of-the-art in (facultair) wetenschappelijk onderzoek en de actualiteit in de managementpraktijk en (2) een thematische leerlijn brengt inzichten uit vakgebieden over een onderwerp samen, iets dat gevraagd wordt voor de oplossing van de veelzijdige en complexe problemen van vandaag de dag, aldus de facultaire onderwijsvisie.

Om plaats te maken in het curriculum voor deze nieuwe leerlijn worden de huidige leerlijnen Strategisch management, Accounting en financiering, Marketing en supply chain management, en Organisatie en HRM elk teruggebracht naar een omvang van 15 EC, dus meer specifiek naar een omvang van 3 cursussen van elk 5 EC. Deze leerlijnen gaan dus nog meer dan in de huidige situatie een fundament in de Bedrijfskunde vormen, waarna de opleiding in latere programmaonderdelen meer state-of-the-art en specialistische inhoud zal aanreiken rondom het gekozen thema dan rondom het specifieke vakgebied. Het brede Bedrijfskundige profiel van de opleiding wordt hiermee

dus iets minder breed dan eerder, en daar tegenover staat dat we met deze wijzigingen straks nog beter invulling kunnen aan bijvoorbeeld de eindkwalificaties op het vlak van Oordeelsvorming¹.

In bijlage 1 onderaan dit document geven we een overzicht van de vier leerlijnen waarin reductie wordt gezocht en in bijlage 2 schetsen we een globale inrichting van het curriculum zoals dat eruit gaat zien op het moment dat we deze nieuwe thematische leerlijn daarin opnemen.

Over deze voorgenomen ontwikkeling hebben we de volgende twee ontwikkelvragen met diverse vervolgvragen aan de commissie.

Ontwikkelvraag 1: Reductie van brede Bedrijfskundige leerlijnen

De introductie van de nieuwe thematische leerlijn betekent een reductie van vier andere leerlijnen tot een fundament in de Bedrijfskunde. De reductie betekent dat we keuzes moeten maken over welke elementen voor zo'n breed Bedrijfskundig fundament behouden moeten blijven en welke elementen eventueel zouden mogen vervallen. We zoeken de reductie in omvang in de vier brede Bedrijfskundige leerlijnen. Zie bijlage 1 voor een overzicht van de huidige leerlijnen *Strategisch management, Accounting en financiering, Marketing en supply chain management* en *Organisatie en HRM*. De opleiding heeft hierover de volgende vragen:

1. Welke curriculuminhoud kan vervallen of kan in omvang verkleind worden?
2. Welke curriculuminhoud kan zeker niet vervallen of moet niet in omvang worden verkleind?

Notulen 26 november 2024

De commissie noemt in discussie over deze ontwikkelvraag geen specifieke inhoudelijke cursussen die al dan niet mogen vervallen. Wel geeft ze enkele kaderende aanwijzingen mee aan het opleidingsmanagement.

- *De nieuwe leerlijn zou mede kunnen ingeven welke inhoud in de bestaande leerlijnen moet vervallen, bijvoorbeeld door de gewenste inhoud en het gewenste niveau van de (cursussen in) de nieuwe leerlijn te bepalen. Met andere woorden, het grotere geheel dat zou ontstaan geeft richting aan deze keuzes.*
- *De commissie adviseert ook om bij het uitvoeren van deze curriculumwijziging in de gaten te houden dat een volwaardige pijler voor elk van de vier brede Bedrijfskundige leerlijnen overblijft. Dat betekent dat wanneer essentiële elementen wegvallen, dit misschien vraagt om revisies van de resterende vakken van de betreffende leerlijn om inhoud daar in te brengen.*
- *Ter tafel vanuit de deelnemers komt het voorstel dat de reductie zou kunnen worden gezocht in de leerlijn *Accounting en financiering*, omdat ervaren wordt dat deze cursussen relatief meer de diepte in gaan en daar zodoende reductie mogelijk en/of wenselijk is.*
- *Op tafel komt de vraag of de leerlijn niet samen met *Resilient business* één grote leerlijn zou moeten worden, maar dat zou de commissie niet adviseren. Twee kleinere leerlijnen van 20*

¹ De eindterm in kwestie bevat o.a. als doelstelling voor studenten: “het inschatten van de complexe samenhang tussen bedrijfsfuncties binnen en tussen organisaties, uitgaande van de volgende aandachtsvelden en functionele gebieden”, waarna de eindtermen van de opleiding alle vakinhoudelijke leerlijnen uit de opleiding noemen. De thematische aard van de leerlijn stelt ons bij uitstek in staat de samenhang tussen die zaken in beeld te brengen voor studenten.

EC kunnen inhoudelijk complementaire invalshoeken aanreiken en zijn bovendien ook voor de niet-opleidingsstudenten aantrekkelijker als samenhangend pakket.

- *Tot slot merkt de commissie op dat hetgeen dat uit het verplichte onderdeel van het curriculum verdwijnt, niet per se definitief uit aanbod genomen hoeft te worden, maar ook kan worden herplaatst in de vrije ruimte. Daarbij geeft ze ook aan dat werkdruk in deze wel een factor van belang is, en dat de opleiding vanuit dat oogpunt soms ook gerust mag durven schrappen in het aanbod.*

Ontwikkelvraag 2: Onderwerp van de nieuwe thematische leerlijn

De nieuwe thematische leerlijn geeft door de bril van de vier fundamentele Bedrijfskundige leerlijnen, waarin studenten straks vooral basiskennis en state-of-the-art kennis op doen, een kijk op een actueel managementwetenschappelijk vraagstuk. Eerder kozen we hierbij, in de thematische leerlijn *Resilient business*, voor een vraagstuk dat brede relevantie heeft en voorlopig blijft houden. Veerkracht is immers een eigenschap die economie, maatschappij, bedrijven en organisaties, en personen daarin in allerlei situaties kunnen gebruiken. Verstoringen waarbij veerkracht nodig is kunnen allerlei oorsprongen hebben: een natuurramp, een pandemie, een ingrijpende verandering in geopolitiek, een ingrijpende technologische ontwikkeling, enzovoorts. Ook voor de nieuwe thematische leerlijn zou het mooi zijn als het thema eenzelfde soort brede relevantie heeft. Thema's die zich in de ogen van het opleidingsmanagement niet lenen voor een leerlijn thema's die verband houden met mogelijke '*management fads en trends*'. De opleiding heeft hierover de volgende vragen:

1. Welk onderwerp leent zich voor de nieuwe thematische leerlijn?
2. Welke vraagstukken lenen zich om zwaarwegende redenen niet voor een leerlijn als deze?

Notulen 26 november 2024

De commissie heeft ten aanzien van deze ontwikkelvraag veel ideeën die aansluiting vinden bij de Onderwijsvisie waarin ze zich herkent. De commissie spreekt in relatie tot deze ontwikkelvraag met het opleidingsmanagement zowel over de thematiek van de nieuwe thematische leerlijn als uiteindelijk ook over de thematiek en wenselijkheid van cursussen gericht op competenties en vaardigheden voor managers en bedrijfskundigen van de toekomst. Tevens sluit een inhoudelijke accentverschuiving aan bij de onderwijsvisie die ook voor de bacheloropleiding werd omschreven.

T.a.v. de thematische leerlijn heeft de commissie de volgende adviezen en aandachtspunten:

- *De commissie adviseert goed na te denken over de integratie tussen cursussen in de nieuwe leerlijn. De Resilient business cursussen zijn vooral afgeleiden van de vakgebieden. Moet de nieuwe leerlijn meer geïntegreerd zijn? De commissie adviseert om in elk geval de brede samenhang tussen vakgebieden hier tot uiting te brengen en kan zich voorstellen dat dit rondom 'challenges' wordt vormgegeven.*
- *De commissie adviseert aansluiting te zoeken bij thema's uit de onderwijsvisie en noemt: multidisciplinariteit, systeemdenken, wicked problems, en samenwerking. Ze ziet ook aandachtspunten wanneer de opleiding daarmee aan de slag wil, namelijk:*
 - *Dit vraagt multidisciplinaire skills van ontwikkelaars en docenten.*

- *De vier brede Bedrijfskundige leerlijnen zijn mogelijk te beperkt om echt grip op wicked problems en dergelijke te krijgen en multidisciplinariteit na te streven. Dat zou ook wat anders dan enkel Bedrijfskunde inhoud vereisen.*
- *De commissie adviseert naar aanleiding van het grotere plaatje ook na te denken of er wellicht bestaande inhoud uit de leerlijnen een nieuwe plaats kan krijgen in de nieuwe thematische leerlijn, uiteraard dan met enkele benodigde aanpassingen in inhoud en oriëntatie.*
- *De commissie stelt dat het thema in elk geval iets moet omvatten dat de Bedrijfskundige ook echt moeten kunnen of beheersen in relatie tot de hiervoor genoemde uitdagingen en onderwerpen. Ze noemt zeer duidelijk het thema “Leiderschap in/van transities”, en denkt daarbij bijvoorbeeld aan verandermanagement, duurzaamheid van transities, digitalisering van transities. Er komen ook meer specifieke concepten ter tafel, zoals ‘vertrouwen in elkaar en in je onderneming’ en ‘adaptability’.*
- *De commissie ziet de leerlijn Resilient business als een leerlijn waarvan de inhoud betrekking heeft op ‘reactiviteit’ van organisaties/bedrijven in reactie op veranderingen in de omgeving, terwijl de nieuwe leerlijn bij een thema als “Leiderschap in/van transities” meer een proactieve kijk zou kunnen geven: Hoe anticipeert of creëert de organisatie/het bedrijf zelf (op) de transitie?*
- *De commissie vraagt nog naar de fit van het thema “Leiderschap in/van transities” met het facultaire onderzoeksprogramma Learning and Innovation for Resilience and Sustainability. Die aansluiting is volgens de onderwijsvisie immers van belang voor dit type thematische leerlijn, want de opleiding wil hier de integratie tussen facultair onderzoek en onderwijs vinden, en is ook gevonden in de leerlijn Resilient business.*

T.a.v. een leerlijn die aandacht schenkt aan competenties en vaardigheden van managers en bedrijfskundigen van de toekomst doet de commissie de volgende suggesties tijdens het gesprek:

- *De commissie vindt om te beginnen een zekere mate van competentiegericht onderwijs “zeer passend”, ook in een opleiding zoals de onze, met een wetenschappelijk karakter.*
- *Ze is enerzijds van mening dat het integreren met andere vakinhoudelijke cursussen of leerlijnen (zoals Leiderschap) verstandiger zou zijn dan een geheel losstaand aanbod. Anderzijds bemerkt ze ook dat integratie in of met bestaande cursussen lastig is gegeven de flexibiliteit die de doelgroep van de opleiding vergt en wil. Voor studenten zou het juist handiger kunnen zijn om deze cursusinhoud in een soort portfolio-opzet op te bouwen.*
- *De commissie krijgt van het opleidingsmanagement informatie over voorlopige plannen t.a.v. de toetsing van competentiegerichte leerdoelen, en herkent zich in het voornemen om zulke inhoud te scoren met voldoende/onvoldoende i.p.v. een cijfer. Ze geeft aan dat ook te denken valt aan keuzemogelijkheden voor studenten en aan compensatieregelingen in de beoordeling (bijvoorbeeld een eis om op 3 uit 5 onderdelen voldoende te scoren).*
- *De commissie adviseert om met dit voornemen verder te gaan door twee alternatieve scenario’s voor een op competenties en vaardigheden gerichte leerlijn uit te werken en met deze scenario’s dan feedback op te halen bij studenten en andere stakeholders die eerder werden geconsulteerd over mogelijke onderwerpen (bijvoorbeeld de Raad van Advies). Ook acht de commissie het van belang dat er goede aansluiting wordt gevonden bij competenties die de wetenschappelijke staf van de opleiding in huis heeft, zodat er geen noodzaak ontstaat tot het moeten werven van nieuwe expertise.*

De commissie sluit het gesprek af met een laatste advies ten aanzien van de beide voorziene curriculumvernieuwingen, namelijk dat ook het risico op het verlies van bepaalde doelgroepen moet

worden overwogen in de keuzes over deze vernieuwingen. De Bachelor Bedrijfskunde bedient meerdere groepen studenten. Niet iedereen behoort bijvoorbeeld tot de doelgroep "de toekomstige leiders van...". Gelet op het open karakter van de Bacheloropleiding, moeten ook zij in de opleiding kunnen studeren.

BIJLAGE 1

Overzicht van de vier leerlijnen waarin reductie wordt gezocht

Leerlijn	Omschrijving	Cursussen
Strategisch management	Deze leerlijn geeft inzicht in de manier waarop organisaties om kunnen gaan met hun omgeving. Aspecten van de omgeving zoals de economie en instituties worden besproken, en er wordt gekeken naar hoe deze omgevingsfactoren invloed hebben op de strategie en de koers van de organisatie.	MB0302 Algemene economie voor management (4e kwartiel, 1e jaar, 5EC) MB1212 Strategie van organisaties (3e kwartiel, 2e jaar, 5EC) MB1112 Politicologie voor management (1e kwartiel, 4e jaar, 5EC) TOTAAL 15EC
Organisatie en HRM	Deze leerlijn geeft inzicht in hoe organisaties hun interne processen organiseren, en hoe ze omgaan met de menselijke kant van organiseren.	- MB0212 Organisatiekunde (3 ^e /4 ^e kwartiel, 1 ^e jaar, 5EC) - MB1312 Gedrag in organisaties (2 ^e kwartiel, 2 ^e jaar, 5EC) - MB0112 Human Resource Management (3 ^e /4 ^e kwartiel, 2 ^e jaar, 5EC) - MB1712 Organisatieadviesing en -coaching (4 ^e kwartiel, 5 ^e jaar, 5EC) TOTAAL 20EC
Accounting & Finance	Deze leerlijn geeft inzicht in financiële processen van de organisatie. De cursussen geven inzicht in de financiële huishouding van organisaties, administratieve processen, maar ook over de financiële omgeving van de organisatie.	- MB0412 Financial accounting en administratieve processen (3 ^e kwartiel, 1 ^e jaar, 5EC) - MB1512 Financial management (4 ^e kwartiel, 2 ^e jaar, 5EC) - MB0912 Management accounting (3 ^e kwartiel, 4 ^e jaar, 5EC) - MB2112 Financial markets (3 ^e kwartiel, 5 ^e jaar, 5EC) - MB2302 Administratieve organisatie en risicomanagement (2 ^e kwartiel, 6 ^e jaar, 5EC) TOTAAL 25EC
Marketing & Supply Chain Management	Deze leerlijn geeft inzicht in de plaats van organisaties in de keten van leveranciers en afnemers van de organisatie.	- MB0712 Marketing (1 ^e kwartiel, 2 ^e jaar, 5EC) - MB1412 Supply chain management (3 ^e kwartiel, 3 ^e jaar, 5EC) - MB1602 Business marketing (2 ^e kwartiel, jaar 4, 5EC) - MB2022 Relatiemarketing (1 ^e /2 ^e kwartiel, jaar 6, 5EC) TOTAAL 20EC

BIJLAGE 2

Globale schets toekomstperspectief curriculum Bachelor Bedrijfskunde richting 2026-2027

Omschrijving: Een eenvoudige structuur met een brede Bedrijfskundige basis gevolgd door twee thematische leerlijnen. Toevoeging van de vaardigheidencursussen in een kleine leerlijn.

Startcursussen van samen 10 EC

Management en organisatie (5 EC), kwartiel cursus, 2x per jaar

Ondernemerschap (5 EC), kwartiel cursus, 2x per jaar

4 vakinhoudelijke leerlijnen van elk 15 EC als fundament in de brede Bedrijfskunde:

- Strategisch management (15 EC)
- Organisatie en HRM (15 EC)
- Accounting en financiering (15 EC)
- Marketing en supply chain management (15 EC)

Leerlijn Methoden en technieken van onderzoek (25 EC), excl. afstudeeropdracht

- a. Basis academische vaardigheden (5 EC; semester cursus; 2x per jaar)
- b. Methoden en technieken van onderzoek (15 EC; semester cursus; 2x per jaar)
- c. Methoden en technieken van onderzoek 2 (5 EC; kwartiel cursus; 2x per jaar)

Twee thematische leerlijnen van elk 20 EC (per 2026-2027)

Huidige thematische leerlijn als voorbeeld:

- Resilient business (20 EC)
 - Innovatiemanagement (5 EC)
 - Veerkracht van supply chains (5 EC)
 - Sustainable finance (5 EC)
 - Resilience at work (5 EC)

Vrije ruimte van 30 EC

Onze eigen vrije ruimte cursussen (verdere disciplinaire verdieping) en/of cursussen uit andere (OU-)bacheloropleidingen (multidisciplinaire verbreding).

Leerlijn Vaardigheden en competenties voor bedrijfskundigen en managers 5 EC (per 2025-2026)

Gebonden keuzeruimte van 5 EC waarin student kiest voor vijf cursussen van 1 EC uit een wisselend en actueel aanbod van relevante cursussen over vaardigheden en competenties voor bedrijfskundigen en managers.

Afstudeeropdracht (15 EC; semester cursus; 2x per jaar)

Bachelorscriptie Bedrijfskunde (15 EC)